АСОЦІАЦІЯ
ЮРИДИЧНИХ КЛІНІК
УКРАЇНИ

РЕЗУЛЬТАТИ МОНІТОРИНГУ ЮРИДИЧНОЇ КЛІНІКИ ЧЕРНІВЕЦЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ ЮРІЯ ФЕДЬКОВИЧА

ЧЕРНІВЦІ 2018

Результати моніторингу юридичної клініки Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича / проф. А. Галай (кер.ав.кол.), А.Агаян, В.Ільчишена, Ю.Навроцька, Я.Токарь. – Чернівці: Асоціація юридичних клінік України, 2018.– 30 с.

Дати моніторингу: 13-15.06.2018

Моніторингова група (авторський колектив):

- Ашот Агаян, юридичний радник програми USAID "Нове правосуддя"
- Андрій Галай, доктор юридичних наук, професор, член правління Асоціації юридичних клінік України, відповідальний за напрям моніторингів;
- Вікторія Ільчишена, координаторка Західного регіону громадської спілки "Мережа правового розвитку"
- Юлія Навроцька, кандидат юридичних наук, доцент, державний експерт експертної групи з доступу до правосуддя Директорату з прав людини, доступу до правосуддя та правової обізнаності Міністерства юстиції України
- Яна Токарь, завідувач громадської приймальні юридичної клініки Національного юридичного університету ім. Ярослава Мудрого

Моніторинговий інструмент: Інструмент оцінювання стандартної якості діяльності юридичних клінік України.

Моніторинг проведено за фінансової підтримки програми USAID "Нове правосуддя".

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ЮРИДИЧНУ КЛІНІКУ

Юридична клініка юридичного факультету Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича була створена у 2007 році. В оновленому форматі розпочала роботу з лютого 2017 року у трьох основних напрямках: надання безоплатної первинної правової допомоги, практичне навчання та правопросвіта.

До навчальних планів з 2017 року було внесено дисципліну "Практичне право" як обов’язкову для студентів 4 року навчання, юридична клініка використовується як база для практики студентів.

У грудні 2017 року, юридична клініка виступила приймаючою стороною Всеукраїнського з’їзду Асоціації юридичних клінік України, є активним учасником заходів Асоціації.

АНКЕТА ЮРИДИЧНОЇ КЛІНІКИ
ЗА ПОПЕРЕДНІЙ КАЛЕНДАРНИЙ РІК

Юридична клініка
Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича

Рік заснування юридичної клініки	2007	
Організаційно-правова форма юридичної клініки	структурний підрозділ ВНЗ із штатом	
Контактні дані юридичної клініки: 1) адреса (у т.ч. адреса приймальні) 2) телефон 3) електронна пошта 4) сайт ЮК або сторінки ЮК на сайті ВНЗ, у соцмережах 5) відповідальна особа (ПІБ, посада)	1. 58000, вул. Університетська, 19, м. Чернівці	
	2. (0372)58-47-52; (099) 308-40-00; (097)112-30-00	
	3. legal.clinic@chnu.edu.ua	
	4. https://www.facebook.com/legalclinic.che	
	5. Романюк Ірина Ігорівна, керівник ЮК	
Кількість залучених викладачів (в т.ч. практиків) та студентів станом на контрольний рік	1. Викладачів-кураторів	5
	2. Студентів	50
Показники роботи юридичної клініки у 2017 році	1. Надання правової допомоги:	
	надання інформації чи контактів щодо правової допомоги	69
	юридичне консультування:	63
	підготовка правових несудових документів	23
	підготовка процесуально-правових документів	40
	представництво інтересів в судах та інших органах	1
	2. Правова просвіта:	
	публічні виступи (лекції, презентації, зустрічі тощо)	2
	інтерактивні заняття (практичне право / street law)	1
	медіа правова просвіта (інфо у ЗМІ, фільми тощо)	0
Галузі надання правової допомоги	всі галузі без винятку, окрім кримінального права	
Ведення обліку консультацій	журнал; паперовий архів	
Викладання спецкурсу юридичної клінічної освіти	курси за вибором студентів: "Основи юридичної клінічної практики", "Street law" (Практичне право); курс за вибором навчального закладу: "Практичне право (юридична клініка)"	
Як співвідноситься робота в юридичній клініці з практикою студентів	зараховується як практика	

МОНІТОРИНГ ЗА НАПРЯМАМИ ДІЯЛЬНОСТІ ЮРИДИЧНОЇ КЛІНІКИ

І. ОРГАНІЗАЦІЯ І ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЮРИДИЧНОЇ КЛІНІКИ

1. Функціонування юридичної клініки в якості структурного підрозділу ВНЗ

Юридична клініка юридичного факультету Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича була створена у 2007 році як структурний підрозділ університету. Сьогодні юридична клініка юридичного факультету ЧНУ ім. Ю. Федьковича діє на основі Положення від 24.11.2016 року.

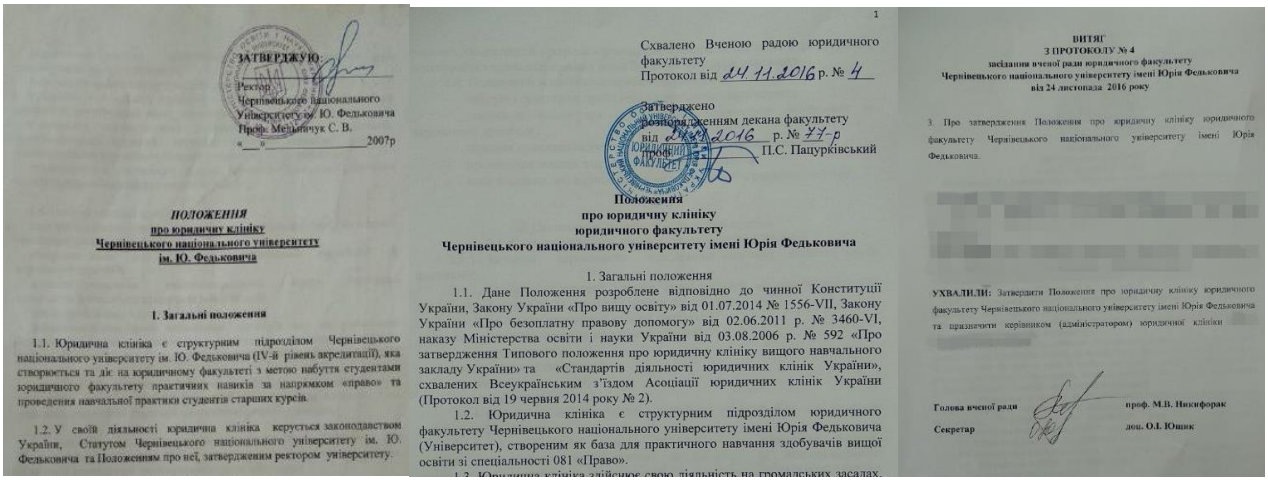

ЗАТВЕРДЖУЮ
Ректор
Чернівецького національного
Університету ім. Ю. Федьковича
Проф. Мельничук С. В.
«__» _____ 2007р

ПОЛОЖЕННЯ
про юридичну клініку
Чернівецького національного університету
ім. Ю. Федьковича

1. Загальні положення

1.1. Юридична клініка є структурним підрозділом Чернівецького національного університету ім. Ю. Федьковича (IV-й рівень акредитації), яка створюється та діє на юридичному факультеті з метою набуття студентами юридичного факультету практичних навиків за напрямком «право» та проведення навчальної практики студентів старших курсів.

1.2. У своїй діяльності юридична клініка керується законодавством України, Статутом Чернівецького національного університету ім. Ю. Федьковича та Положенням про неї, затвердженим ректором університету.

1

Схвалено Вченою радою юридичного факультету
Протокол від 24.11.2016 р. № 4

Затверджено
розпорядженням декана факультету
від 24.11.2016 р. № 77-р
П.С. Пацурківський

Положення
про юридичну клініку
юридичного факультету
Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича

1. Загальні положення

1.1. Дане Положення розроблене відповідно до чинної Конституції України, Закону України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 № 1556-VII, Закону України «Про безоплатну правову допомогу» від 02.06.2011 р. № 3460-VI, наказу Міністерства освіти і науки України від 03.08.2006 р. № 592 «Про затвердження Типового положення про юридичну клініку вищого навчального закладу України» та «Стандартів діяльності юридичних клінік України», схвалених Всеукраїнським з'їздом Асоціації юридичних клінік України (Протокол від 19 червня 2014 року № 2).

1.2. Юридична клініка є структурним підрозділом юридичного факультету Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича (Університет), створеним як база для практичного навчання здобувачів вищої освіти зі спеціальності 081 «Право».

ВИТЯГ
З ПРОТОКОЛУ № 4
засідання вченої ради юридичного факультету
Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича
від 24 листопада 2016 року

3. Про затвердження Положення про юридичну клініку юридичного факультету Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича.

[redacted]

УХВАЛИЛИ: Затвердити Положення про юридичну клініку юридичного факультету Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича та призначити керівником (адміністратором) юридичної клініки [redacted]

Голова вченої ради — проф. М.В. Никифорак
Секретар — доц. О.І. Юшик

Фото сторінок Положення про юридичну клініку та Витягу з протоколу засідання Вченої Ради факультету про його затвердження

Зараховано 3 бали з 3 можливих

2. Штатний розпис юридичної клініки.

Штатний розпис клініки включає в себе три повні посади: керівник юридичної клініки та два лаборанти.

При цьому у призначенні керівника юридичної клініки було обрано оригінальне рішення – фактично керівниця юридичної клініки призначена на цю посаду в межах посади асистента кафедри публічного права: її кафедральним навантаженням є управління юридичною клінікою.

Аналіз обов‘язків лаборантів юридичної клініки продемонстрував, що де-факто їх обов‘язки в юридичній клініці ширші рівня лаборанта (адміністратора). Лаборанти в юридичній клініці фактично виконують функції координатора клініки, одна з них має освітній ступінь "магістр права".

ВИТЯГ З НАКАЗУ №_____1282-К_____
по Чернівецькому національному університету
від „__12____” ___10_____2017_____р.
п _____
1

Прийняти на роботу за строковим трудовим договором , , , студентку за ступенем «магістр» юридичного ф-ту, на посаду лаборанта юридичної клініки юридичного ф-ту з 13.10.2017р. по 14.12.2017р. Оклад – 2176 грн. (З/Ф).

Підстава заява з резолюціями

Ректор університету

Згідно

Начальник відділу кадрів М.М.Яценюк

ВИТЯГ З НАКАЗУ №___297-К_____
по Чернівецькому національному університету
від „__01____” ___03_____2017_____р.
п _____
1

Прийняти на роботу за строковим трудовим договором на посаду лаборанта юридичної клініки юридичного ф-ту з 03.03.2017р. по 31.08.2017р. Оклад – 2176 грн.(С/Ф)

Підстава заява з резолюціями

Ректор університету

Згідно

Начальник відділу кадрів М.М.Яценюк

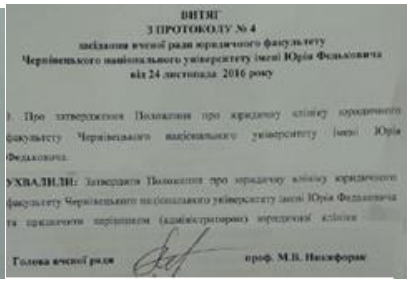

ВИТЯГ
З ПРОТОКОЛУ № 4
засідання вченої ради юридичного факультету
Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича
від 24 листопада 2016 року

І. Про затвердження Положення про юридичну клініку юридичного факультету Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича.

УХВАЛИЛИ: Затвердити Положення про юридичну клініку юридичного факультету Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича та призначити керівником (адміністратором) юридичної клініки

Голова вченої ради проф. М.В. Никифорак

Фото наказів про призначення лаборантів клініки та Витягу з протоколу засідання Вченої Ради факультету про призначення керівника

Зараховано 3 бали з 3 можливих

Рекомендується розглядати посади у юридичній клініці залежно від кваліфікації., тому, із врахуванням кваліфікації та реальних посадових обов‘язків варто одного з лаборантів вивести на вищий організаційний рівень: посаду координатора (заступника керівника юридичної клініки).

3. Залучення до роботи в юридичній клініці викладачів-кураторів та компетенція залучених осіб

3.1. Викладачі-куратори

Бал за цим індикатором визначається співвідношенням кількості викладачів-кураторів до числа студентів юридичної клініки.

Згідно журналу реєстрації консультацій за 2017 – 2018 н.р. та архіву справ в юридичній клініці, спілкування з персоналом юридичної клініки було визначено дві групи осіб, які допомагають у її роботі: викладачі-куратори, які безпосередньо перевіряють та схвалюють консультації, допомагають у інших активностях (як наприклад, заняття правової просвіти) та консультанти, до яких також можна звернутися за усною консультацією, проте без участі у завершенні справи.

Викладачами-кураторами є: два асистенти та аспірант кафедри публічного права. Функції викладачів-кураторів виконують також два лаборанти юридичної клініки:

Викладачами-консультантами за переліком, наданим юридичною клінікою є 6 викладачів різних кафедр юридичного факультету, крім кафедри публічного права, що фактично опікується юридичною клінікою. П‘ять з них є практикуючими адвокатами.

За даними анкети в юридичній клініці залучено 50 студентів. Отже співвідношення викладач-куратор / студент складає 1/10.

Зараховано 2 бали з 2 можливих

Рекомендується удосконалити рівень залучення викладачів-консультантів: фактично надані під їх керівництвом консультації погоджувати їх підписами, робити відмітки про це у журналі справ юридичної клініки. Тим самим в разі реального залучення до супроводження справ, інших заходів юридичної клініки консультанти будуть розглядатися як викладачі-куратори, а юридична клініка зможе продемонструвати більш потужну підтримку своїм студентам.

3.2. Юристи-практики

Залучені юристи практики не виступають в якості викладачів-кураторів згідно облікових документів.

Зараховано 0 балів з 2 можливих

Рекомендуємо обговорити можливість залучення тих практиків-юристів, які сьогодні є викладачами-консультантами в якості кураторів вирішення справ.

3.3.1. Підвищення кваліфікації за тематикою діяльності юридичної клініки

За останні 5 років підвищення кваліфікації за тематикою діяльності юридичної клініки або іншої правозахисної, чи правопросвітньої діяльності з отриманням персонального сертифікату пройшли керівниця юридичної клініки викладач-куратор та одна з лаборантів.

СЕРТИФІКАТ

Цим засвідчується, що

[redacted]

19 - 22 квітня 2018 року була учасником проекту

EU Study Days

Голова Представництва ЄС в Україні — Хюг Мінгареллі

Радник з питань преси та інформації Представництва ЄС — Вікторія Давидова

Президент Українського освітнього центру реформ — Ірина Мельчан

Національна Олімпіада юридичних клінік із консультування клієнтів, 2017
03-05 березня, 2017 р., м. Острог

Сертифікат учасника

нагороджується

[redacted]

National Client Consultation Competition, 2017
03-05 March, 2017, Ostroh

Certificate of Participation

awarded to

[redacted]

Ректор Національного університету "Острозька академія" — Ігор Пасічник

Виконавчий директор Асоціації юридичних клінік України — Андрій Галай

Організатор Національної Олімпіади юридичних клінік України з консультування клієнтів — Марія Цип'ящук

Зараховано 3 бали з 3 можливих

Рекомендується приділяти більшої уваги використанню можливостей підвищення кваліфікації за напрямами роботи юридичних клінік не лише для керівника, але і для викладачів-кураторів, адміністраторів (лаборантів)юридичної клініки.

3.3.2. Публікації працівників юридичної клініки за клінічною тематикою.

Було досліджено групу публікації керівника юридичної клініки та двох викладачів-кураторів.

1. Романюк І. І. Юридичні клініки як ефективний "інструмент" реалізації права людини на правову допомогу // Права людини та публічне врядування. Збірник матеріалів всеукраїнського форуму, 15 березня 2018 р., м. Чернівці / Уклад. І.В. Ковбас, А.М. Худик, В.А. Вдовічен, С.Б. Боднар, П.І. Крайній. – Чернівці : Технодрук, 2018. – 192 с.

2. Нестеренко Л. Б. Державна реєстрація прав – захист приватного чи публічного інтересу? // Права людини та публічне врядування. Збірник матеріалів круглого столу, 27-28 травня 2017 р., м. Чернівці / Уклад. С. Б. Боднар, В. В. Гордєєв, І. В. Ковбас, А. М. Худик. – Чернівці : Технодрук, 2017. – 144 с.

3. Юрійчук І.В. Право на справедливий суд у цивільному процесі // Матеріали студентської наукової конференції Чернівецького національного університету (13-14 травня 2015 року). Юридичні науки. – Чернівці : Чернівецький нац. ун-т, 2015. – С. 121-122.

5. Юрійчук І.В., Кондрат'єва Л.А. Право на правову допомогу як додаткова гарантія захисту прав особи під час здійснення правосуддя // Науковий вісник Херсонського державного університету; Серія: Юридичні науки – Випуск 6 – Том 1 – Херсон – 2016 – С. 128-131.

6. Юрійчук І.В., Кондрат'єва Л.А. Запровадження адвокатської монополії у наданні правової допомоги в Україні // Науковий збірник «Актуальні проблеми вітчизняного законодавства» Юридичного факультету Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара; Судоустрій, прокуратура та адвокатура – Випуск 1 – Том 1 – 2017 – С. 150-154.

7. Юрійчук І.В. Конституційна скарга та особливості реалізації права на правову допомогу в Україні // Підприємництво, господарство та право – №5/2017 (255) – Київ – С. 156-160.

Також були продемонстровані публікації студентів-консультантів під керівництвом керівника юридичної клініки:

1. Дробко В. М. SWOT-аналіз як інструмент стратегування діяльності юридичної клініки юридичного факультету Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича // Актуальні шляхи удосконалення українського законодавства : зб. тез наук. доп. і повідомл. VII Всеукр. наук.-практ. конф. студентів, аспірантів та молодих вчених, м. Харків, 18 трав. 2018 р. / Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. – Харків : Право, 2018. – 196 с.

2. Пазюк М. В. Комунікаційна стратегія юридичної клініки юридичного факультету Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича // Актуальні шляхи удосконалення українського законодавства : зб. тез наук. доп. і повідомл. VII Всеукр. наук.-практ. конф. студентів, аспірантів та молодих вчених, м. Харків, 18 трав. 2018 р. / Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. – Харків : Право, 2018. – 196 с.

Зараховано 3 бали з 3 можливих.

Фахові наукові публікації були обрані як критерій оцінки компетентності осіб, які працюють зі студентами юридичної клініки. Досвід іноземних юридичних клінік свідчить, що з тематики юридичних клінік, унікальних клінічних методів навчання відбувається чимало конференцій, готуються видання. Всі ефективні викладачі, залучені до цього процесу мають публікації чим доводять свою компетенцію у цій справі.

4. Матеріально-технічне забезпечення юридичної клініки

4.1. Робочий простір

Юридична клініка має у своєму розпорядженні два кабінети з 4 облаштованими місцями штатного персоналу та робочим простором для роботи студентів, а також власну навчальну аудиторію.

Фото робочого простору в одному з кабінетів

Зараховано 3 бали з 3 можливих

4.2. Умови приміщення для навчального процесу

Юридична клініка використовує для проведення навчальних занять робочий студентський простір у кабінеті (залучається до 10 осіб) та окрему власну аудиторію.

Гіперпосилання на приклади використання аудиторії для навчання: 1, 2, 3.

Зараховано 1 бал

4.3. Приміщення юридичної клініки з позиції забезпечення конфіденційності здійснення прийому клієнтів з метою надання безоплатної правової допомоги

Виділених засобів для проведення конфіденційного прийому в юридичній клініці немає. Проте один за кабінетів юридичної клініки зазвичай використовується з метою ведення прийому осіб, які висловлюють прохання спілкуватися з юристом наодинці.

Зараховано 1 бал

Рекомендується додатково обладнати приміщення юридичної клініки для потреб конфіденційності прийому. Це можуть бути перегородки на столах, міні-кабінети.

4.4.1. Забезпеченість комп'ютерною та іншою технікою, яка дозволяє працювати з мережею Інтернет або правовими базами даних

Юридична клініка Чернівецького університету має в розпорядженні 3 сучасних комп'ютери.

Зараховано 1 бал

4.4.2. Доступ до мережі інтернет та правових баз

В приміщенні юридичної клініки встановлено окрему точку доступу wi-fi.

Зараховано 1 бал

4.4.3. Пристрої друку та копіювання

Юридична клініка Чернівецького університету користується 3 пристроями, наданими факультетом для друку та копіювання.

Зараховано 2 бали з 2 можливих

4.5. Забезпечення потреб юридичної клініки у витратних матеріалах

Потреби юридичної клініки у витратних матеріалах час від часу забезпечуються факультетом.

Зараховано 1 бал

4.6. Бонусний показник. Доступність для клієнтів з особливими потребами.

Наразі юридична клініка Чернівецького університету недоступна для надання консультацій для клієнтів, які пересуваються на візку. Юридична клініка розташована на 1 поверсі, проте з високими сходами, на яких відсутні пандуси. Зі зворотньої сторони будівлі подібна ситуація. Механізму виклику консультантів для спілкування в більш зручному місці наразі не існує, при тому, що юридична клініка практикує надання консультацій у кількох закладах, доступних для людей з інвалідністю (ЦНАП та Центр "Турбота").

За відсутності технічної можливості юридичним клінікам рекомендується мати розроблений алгоритм надання консультацій маломобільним особам (надання консультацій за узгодженням по телефону у іншому приміщенні університету, на базі іншої організації). Наприклад, ряд українських юридичних клінік співпрацюють з центрами безоплатної правової допомоги, бібліотеками тощо, які зазвичай обладнані для таких потреб.

5. Інформаційне забезпечення юридичної клініки

5.1.1. Внутрішні таблички.

Внутрішні таблички є на усіх трьох аудиторіях із зазначенням їх призначення: Юридична клініка Практичне право, Юридична клініка Лаборантська зала, Юридична клініка Консультаційна зала, на якій вказано години роботи юридичної клініки.

Приклади табличок на приміщеннях юридичної клініки

Зараховано 1 бал

5.1.2. Внутрішні вказівники.

Вказівнику напрямку руху до юридичної клініки на будівлі її немає. Проте виходячи з розташування юридичної клініки одразу при вході у корпус юридичного факультету, наявності табличок на її кабінетах, а також яскравого

стенду біля її основного приміщення – ця ознака видимості юридичної клініки частково підтверджена.

Зараховано 1 бал з 2 можливих

Рекомендується розмістити інформацію про клініку за межами ЗВО з метою підвищення доступності клініки.

5.2. Інформація на зовнішніх ресурсах.

Буклети з доступною інформацією про діяльність клініки та контакти розповсюджуються у громадській приймальні головного територіального управління юстиції у Чернівецькій області, Чернівецькому місцевому центрі з надання БВПД, Чернівецькому територіальному центрі соціального обслуговування "Турбота". У останньому з них юристом центру було продемонстровано моніторам буклети юридичної клініки, у тому числі зроблені у центрі ксерокопії буклетів, що свідчить про активне розповсюдження інформації. Під час розмови, було з'ясовано, що даний центр розповсюджує буклети з інформацією про юридичну клініку та контактною інформацією, а також, у деяких випадках перенаправляє клієнтів до юридичної клініки, що свідчить про доступність розповсюдженої інформації та дієвість обраних шляхів комунікації.

Також юридична клініка розповсюджує свої буклети на публічних заходах, як наприклад в рамках заходів проекту Мінюсту "Я маю право" (https://www.facebook.com/permalink.php?story_fbid=632099300462052&id=100009859622604).

Крім того, на офіційному веб-сайті головного територіального управління юстиції у Чернівецькій області міститься інформація про діяльність юридичної клініки, контактні дані, години прийому, та ключові показники діяльності (http://www.chernjust.gov.ua/index.php?page=%2F1330509722%2F1356508502%2F1362344847)

Зараховано 1 бал

5.3. Автономні джерела інформування про діяльність та зв'язку з юридичною клінікою.

5.3.1. Корпоративна пошта

Юрклініка має власну деперсоналізовану електронну пошту legal.clinic.che@gmail.com та legal.clinic@chnu.edu.ua. В рамках експерименту було надіслано запит про отримання правової допомоги на корпоративну електронну пошту та представники юридичної клініки отримали лист та відразу відреагували.

Зараховано 1 бал

5.3.2. Власне інтернет-представництво.

Юрклініка Чернівецького університету має сторінку у мережах Фейсбук та Інстаграм, кількість підписників – 253, кількість вподобань - 196, у Інстаграмі - 128.

Хоча у клініки немає власного веб-сайту, проте закладка про клініку розташована одразу на головній сторінці веб-сайту факультету. Перейшовши за

цим посиланням відвідувач знайде розгалужену інформацію про юридичну клініку та її послуги (де-факто сайт юридичної клініки).

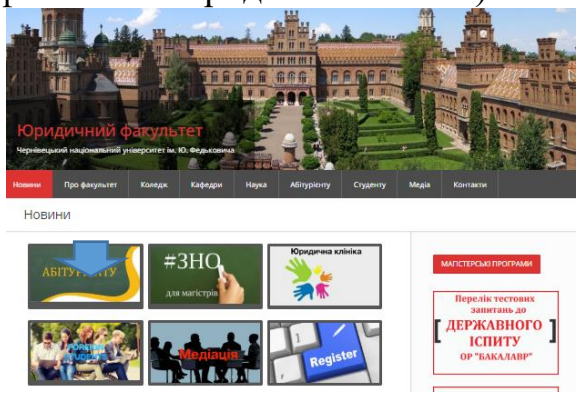

Скріншот з сайту факультету

Актуальною практикою є робота юридичної клініки у мережі "Інстаграм". Зокрема, на початку березня 2018 року була створена сторінка Юридичної клініки юридичного факультету Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича у мережі "Інстаграм" під назвою "legalclinik.che". На даній сторінці можна буде знайти інформацію про практичне навчання студентів-правників, безоплатну правову допомогу, правопросвітні заходи та "закулісне" життя у юридичній клініці. Також вказаний графік прийому громадян та координати місця знаходження даного структурного підрозділу. Основним здобутком створення нашої сторінки стало он-лайн консультаціїї громадян, які звертаються з різноманітним спектром запитань у "Діректі" у форматі 24/7. Для додатково залучення потенційних клієнтів юрклініка використовує практику співпраці з активними блогерами регіону.

Зокрема у 2017 році було надано 2 консультації за зверненням у ФБ та у 2018 році – 9 консультацій за зверненням в Інстаграм.

Зараховано 1 бал

5.3.3. Корпоративний номер телефонного зв’язку

Юридична клініка має корпоративний номер телефонного зв’язку (0372 584752). Телефон знаходиться у доступному для персоналу та видимому місці.

Зараховано 1 бал

5.4. Інформування про послуги юридичної клініки

Поряд з приміщенням юридичної клініки розміщено стенд про діяльність юридичної клініки, який містить наступну інформацію: графік чергувань студентів-консультантів, контактна інформація для звернень і скарг, правила надання послуг. Розміщена інформація є візуально привабливою, яскравою та зрозумілою.

Фото стенду юридичної клініки

Зараховано 1 бал

Площа стенду дозволяє використовувати його більш інформативно, тому рекомендується додати актуальну інформацію про цікаві справи, над якими працювали представники юридичної клініки, опис цікавих справ, роз'яснення цікавих аспектів представництва клієнтів і тд. Така інформація, перш за все, повинна бути спрямована на широку аудиторію.

6. Бонусний показник. Інтегрованість у місцеві спільноти, які впроваджують права людини

Юридична клініка має укладені меморандуми з Чернівецьким місцевим центром з надання безоплатної правової допомоги, та ГО "Всеукраїнська правозахисна організація "Юридична сотня".

Також шляхом моніторингу фейсбук-сторінки клініки підтверджено співпрацю з Головним Територіальним управлінням юстиції у Чернівецькій області, ГО "Правничий щит", Чернівецьким центром розвитку місцевого самоврядування, ГО "Муніципально-правові ініціативи".

Юридична клініка тісно співпрацює з Чернівецьким територіальним центром соціального обслуговування "Турбота". Зокрема, даний центр розповсюджує буклети з інформацією про юридичну клініку та контактною інформацією, а також, у деяких випадках перенаправляє клієнтів до юридичної клініки.

Новаційна практика. У рамках співпраці з Головним територіальним управлінням юстиції у Чернівецькій області, студенти-консультанти та викладачі-куратори юридичної клініки спільно з представниками управління державної реєстрації ГТУЮ у Чернівецькій області практикують надання безоплатної первинної правової допомоги у Центрі надання адміністративних послуг Чернівецької міської ради. 14 березня 2018 року Управління державної реєстрації Головного територіального управління юстиції у Чернівецькій області відкрило "консультаційне вікно" у Чернівецькому центрі надання адміністративних послуг Чернівецької міської ради. "Консультаційне вікно" є тим майданчиком, на якому громадяни матимуть можливість отримувати фахові

юридичні консультації, а студенти - консультанти отримати нові знайомства та досвід практичної діяльності: гіперпосилання 1 та 2.

ІІ. ВКЛЮЧЕННЯ ЮРИДИЧНОЇ КЛІНІЧНОЇ ОСВІТИ У НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС

1. Навчальний курс юридичної клінічної освіти

1.1. Навчальний курс.

Вибіркові навчальні дисципліни в Чернівецькому національному університеті ім. Ю.Федьковича реально стали пропонуватися останні роки.

Так, курс юридичної клінічної освіти вперше був запропонований в Чернівецькому університеті для 2015-2016 навчальному році з рекомендованою АЮКУ назвою "Основи юридичної клінічної практики" кафедрою правосуддя. Проте студентської групи не було сформовано, студенти дисципліну не вибрали. Де-факто деякі питання діяльності юридичної клініки розглядалися в межах інших курсів: "Цивільний процес" і "Складання процесуальних документів".

На 2017-2018 навчальний рік серед вибіркових дисциплін кафедрою публічного права (фактично керівником юридичної клініки) пропонувалось одразу два курси: "Основи юридичної клінічної практики" та "Street law (практичне право)", а також як обов‘язкова для 4 курсу. Щодо вибіркових – цікаве спостереження – другий курс був обраний 2 групами студентів, першу ж обрали лише близько десяти осіб, тому група не була сформована. Звідси можливе припущення – назва "Основи юридичної клінічної практики" звучить недостатньо привабливо для студентів.

З наступного, 2018-2019 навчального року Дисципліни юридичної клінічної освіти пропонувалися двома кафедрами:

- публічного права (де-факто юридичної клініки) "Юридична клінічна практика"
- європейського права та порівняльного правознавства "Основи юридичної клінічної практики".

Жодна з них не була обрана студентами.

Проте через приділення уваги юридичній клінічній освіті курс "Практичне право" було схвалено Вченою Радою факультету як обов‘язковий курс для усіх студентів-юристів четвертого року навчання.

Аналіз змісту курсів дозволяє зробити висновок:

- вибіркові дисципліни "(Основи) юридичної клінічної практики", що не були практично задіяні до викладання змістовно були близько як на 80% клінічними курсами, недостатньо уваги серед їх тематики було приділено лише правопросвітній роботі та іншим темам третього модулю згідно Стандартам діяльності юридичних клінік України;
- вибіркова дисципліна "Street law (практичне право)" та курс "Практичне право (юридична клініка)" змістовно є поглибленим курсом юридичної клінічної освіти, під час якого переважно кейсовими методами опрацьовуються практичні ситуації, в тому числі з практики юридичної клініки. Проте базових питань юридичної клінічної практики цей курс не містить.

Також моніторинговою групою було встановлено, що декілька практико-орієнтованих занять курсів "Право на мирні зібрання" та "Реєстраційні процедури" проводились викладачем-куратором юридичної клініки за

клінічними методами навчання: на першому з них відпрацьовувались навички правової просвіти, на другому – розбирались справи юридичної клініки дотично до реєстраційних процедур. Проте у методичних матеріалах це не виписано.

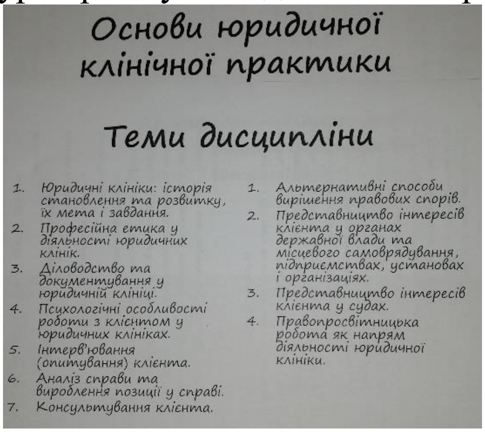

Зміст дисципліни "(Основи) юридичної клінічної практики" з презентації

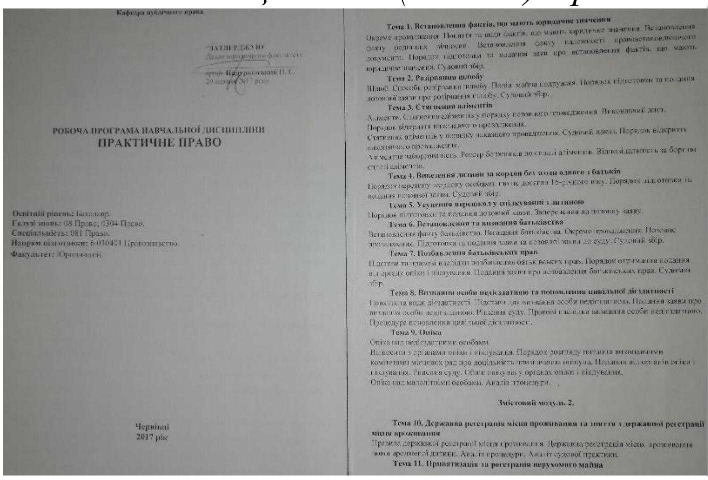

Кафедра публічного права

"ЗАТВЕРДЖУЮ"

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПРАКТИЧНЕ ПРАВО

Освітній рівень: Бакалавр.

Галузь знань: 08 Право, 0304 Право.

Спеціальність: 081 Право.

Напрям підготовки: 6.030401 Правознавство

Факультет: Юридичний.

Чернівці

2017 рік

Тема 1. Встановлення фактів, що мають юридичне значення

Тема 2. Розірвання шлюбу

Тема 3. Стягнення аліментів

Тема 4. Вивезення дитини за кордон без згоди одного з батьків

Тема 5. Усунення перешкод у спілкуванні з дитиною

Тема 6. Встановлення та визнання батьківства

Тема 7. Позбавлення батьківських прав

Тема 8. Визнання особи недієздатною та поновлення цивільної дієздатності

Тема 9. Опіка

Змістовий модуль 2.

Тема 10. Державна реєстрація місця проживання та зняття з державної реєстрації місця проживання

Тема 11. Приватизація та реєстрація нерухомого майна

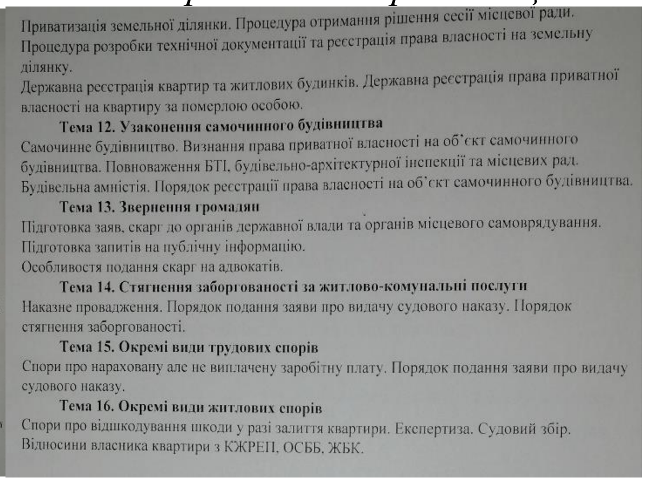

Приватизація земельної ділянки. Процедура отримання рішення сесії місцевої ради. Процедура розробки технічної документації та реєстрація права власності на земельну ділянку.

Державна реєстрація квартир та житлових будинків. Державна реєстрація права приватної власності на квартиру за померлою особою.

Тема 12. Узаконення самочинного будівництва

Самочинне будівництво. Визнання права приватної власності на об'єкт самочинного будівництва. Повноваження БТІ, будівельно-архітектурної інспекції та місцевих рад. Будівельна амністія. Порядок реєстрації права власності на об'єкт самочинного будівництва.

Тема 13. Звернення громадян

Підготовка заяв, скарг до органів державної влади та органів місцевого самоврядування. Підготовка запитів на публічну інформацію.

Особливостя подання скарг на адвокатів.

Тема 14. Стягнення заборгованості за житлово-комунальні послуги

Наказне провадження. Порядок подання заяви про видачу судового наказу. Порядок стягнення заборгованості.

Тема 15. Окремі види трудових спорів

Спори про нараховану але не виплачену заробітну плату. Порядок подання заяви про видачу судового наказу.

Тема 16. Окремі види житлових спорів

Спори про відшкодування шкоди у разі залиття квартири. Експертиза. Судовий збір. Відносини власника квартири з КЖРЕП, ОСББ, ЖБК.

Зміст обов'язкової дисципліни "Практичне право" (де-факто поглиблений курс юридичної клінічної освіти)

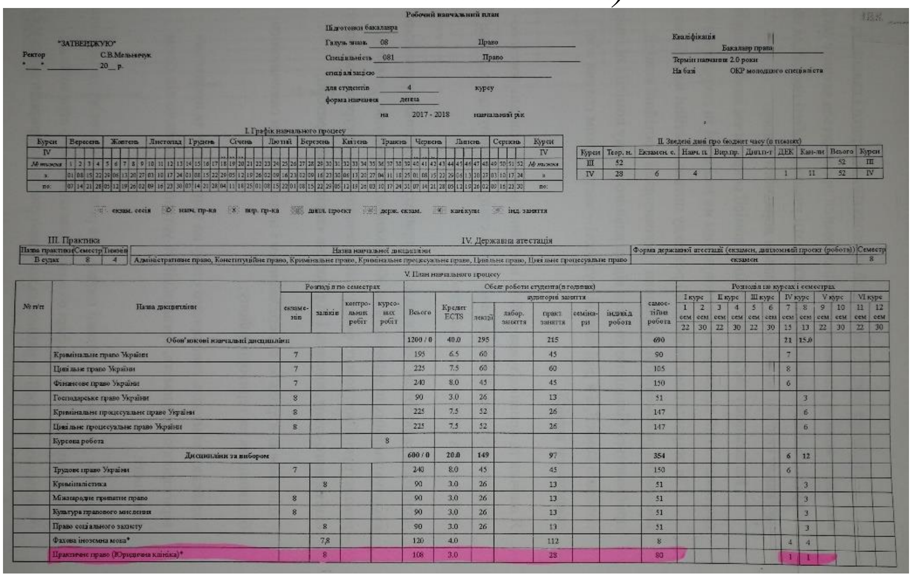

Робочий навчальний план

"ЗАТВЕРДЖУЮ" Ректор С.В.Мельничук

Підготовки бакалавра. Галузь знань 08 Право. Спеціальність 081 Право. для студентів 4 курсу, форма навчання денна, на 2017 - 2018 навчальний рік

Кваліфікація: Бакалавр права. Термін навчання 2.0 роки. На базі ОКР молодшого спеціаліста

II. Зведені дані про бюджет часу (в тижнях)

Курси	Теор. н.	Екзамен. с.	Навч. п.	Вир.пр.	Дипл-т	ДЕК	Кан-ли	Всього	Курси
III	52							52	III
IV	28	6	4			1	11	52	IV

III. Практика

Назва практики	Семестр	Тижнів
В судах	8	4

IV. Державна атестація

Назва навчальної дисципліни	Форма державної атестації (екзамен, дипломний проект (робота))	Семестр
Адміністративне право, Конституційне право, Кримінальне право, Кримінальне процесуальне право, Цивільне право, Цивільне процесуальне право	екзамен	8

V. План навчального процесу

№ п/п	Назва дисципліни	екзаменів	заліків	контрольних робіт	курсових робіт	Всього	Кредит ECTS	лекції	лабор. заняття	практ. заняття	семінари	індивід. робота	самостійна робота	7 сем (15)	8 сем (13)
	Обов'язкові навчальні дисципліни					1200 / 0	40.0	295		215			690	21	15.0
	Кримінальне право України	7				195	6.5	60		45			90	7	
	Цивільне право України	7				225	7.5	60		60			105	8	
	Фінансове право України	7				240	8.0	45		45			150	6	
	Господарське право України	8				90	3.0	26		13			51		3
	Кримінальне процесуальне право України	8				225	7.5	52		26			147		6
	Цивільне процесуальне право України	8				225	7.5	52		26			147		6
	Курсова робота				8										
	Дисципліни за вибором					600 / 0	20.0	149		97			354	6	12
	Трудове право України	7				240	8.0	45		45			150	6	
	Криміналістика		8			90	3.0	26		13			51		3
	Міжнародне приватне право	8				90	3.0	26		13			51		3
	Культура правового мислення	8				90	3.0	26		13			51		3
	Право соціального захисту		8			90	3.0	26		13			51		3
	Фахова іноземна мова*		7,8			120	4.0			112			8	4	4
	Практичне право (Юридична клініка)*		8			108	3.0			28			80	1	1

Витяг з навчального плану 4 курсу

Зараховано 3 бали з 3 можливих

Рекомендовано більше адаптувати зміст курсу до Стандартів діяльності юридичних клінік України. Аналіз напряму моніторингу "Правопросвітня робота юридичної клініки" та "Юридичне консультування в юридичній клініці" демонструє потребу посилити ці

напрями діяльності відповідно до тем третього модулю рекомендованого тематичного плану клінічного курсу.

Інноваційні практики, коли викладачі-куратори юридичної клініки практикують на своїх заняттях елементи практичного навчання на основі діяльності юридичної клініки варто відобразити у методичному забезпеченні цих курсів.

Також відмітимо, що на погляд моніторингової групи некоректно для визначення курсу використовувати назву "Практичне право", яка у освітянській спільноті асоціюється з [інтерактивною правовою просвітою](#).

2. Викладання курсу юридичної клінічної освіти

2.1. Факт викладання курсу юридичної клінічної освіти

Питання варто аналізувати виходячи з даних, наведених у попередньому індикаторі. Так, встановлено, що базовий курс "(Основи) юридичної клінічної практики" не обирався студентами та, відповідно, не викладався. В той же час курси "Street law (практичне право)" та "Практичне право (юридична клініка)" (де-факто поглиблені курси, які лише частково відповідають Стандартами діяльності юридичних клінік України) викладаються у 2017-2018 році.

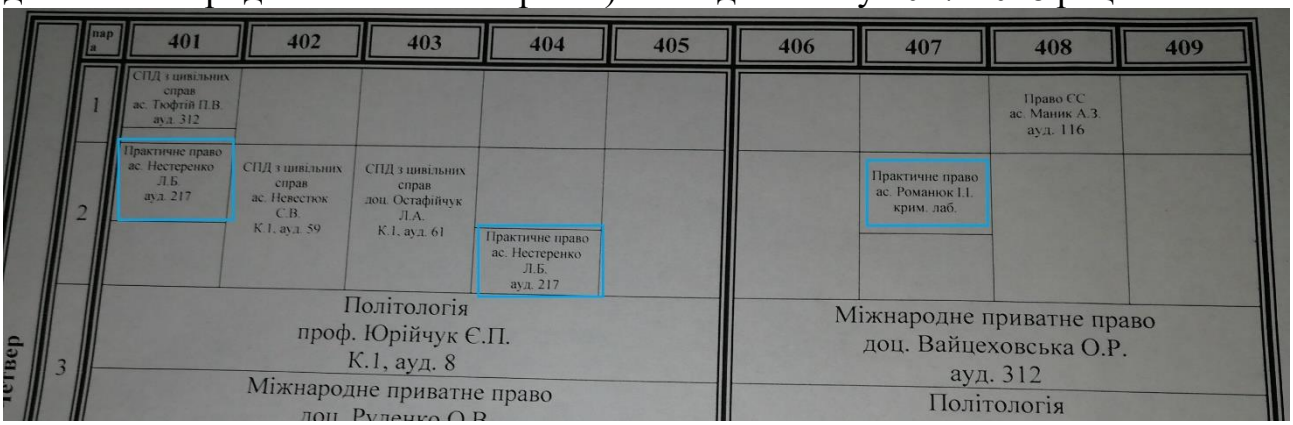

пара	401	402	403	404	405	406	407	408	409
1	СПД з цивільних справ ас. Тюфтій П.В. ауд. 312							Право ЄС ас. Маник А.З. ауд. 116	
2	Практичне право ас. Нестеренко Л.Б. ауд. 217	СПД з цивільних справ ас. Невестюк С.В. К.1, ауд. 59	СПД з цивільних справ доц. Остафійчук Л.А. К.1, ауд. 61	Практичне право ас. Нестеренко Л.Б. ауд. 217		Практичне право ас. Романюк І.І. крим. лаб.			
3	Політологія проф. Юрійчук Є.П. К.1, ауд. 8			Міжнародне приватне право доц. Руденко О.В.		Міжнародне приватне право доц. Вайцеховська О.Р. ауд. 312		Політологія	

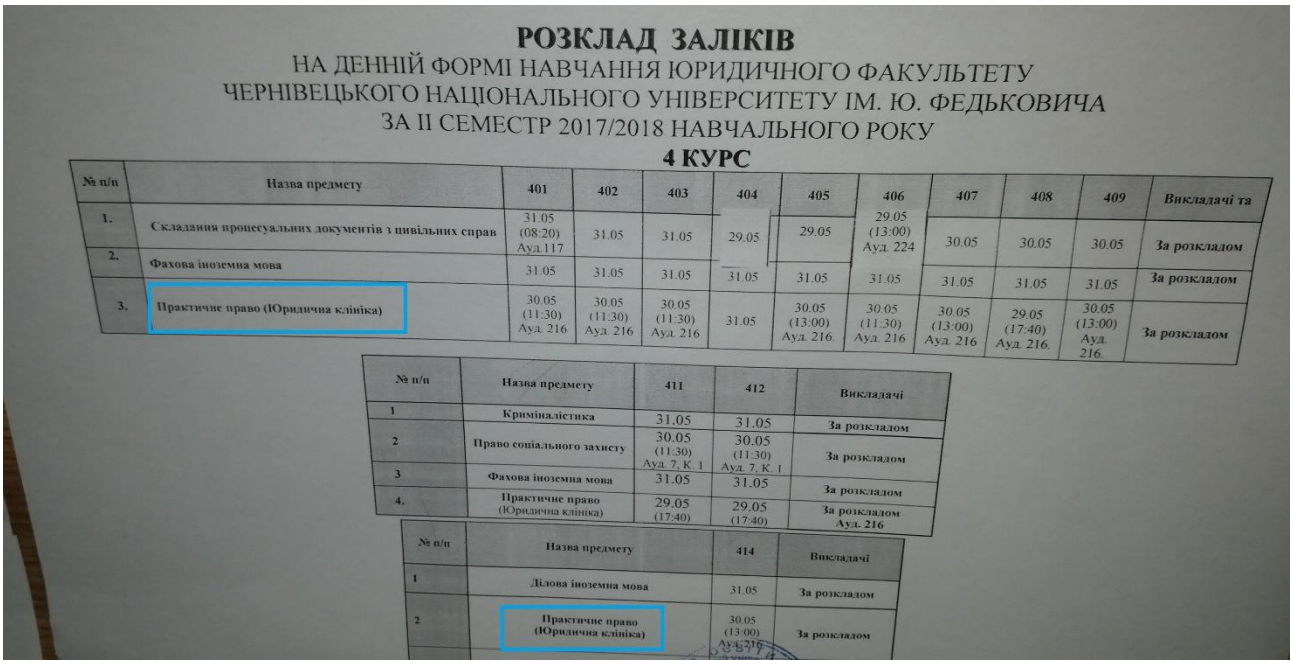

РОЗКЛАД ЗАЛІКІВ

НА ДЕННІЙ ФОРМІ НАВЧАННЯ ЮРИДИЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ
ЧЕРНІВЕЦЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМ. Ю. ФЕДЬКОВИЧА
ЗА ІІ СЕМЕСТР 2017/2018 НАВЧАЛЬНОГО РОКУ

4 КУРС

№ п/п	Назва предмету	401	402	403	404	405	406	407	408	409	Викладачі та
1.	Складання процесуальних документів з цивільних справ	31.05 (08:20) Ауд.117	31.05	31.05	29.05	29.05	29.05 (13:00) Ауд. 224	30.05	30.05	30.05	За розкладом
2.	Фахова іноземна мова	31.05	31.05	31.05	31.05	31.05	31.05	31.05	31.05	31.05	За розкладом
3.	Практичне право (Юридична клініка)	30.05 (11:30) Ауд. 216	30.05 (11:30) Ауд. 216	30.05 (11:30) Ауд. 216	31.05	30.05 (13:00) Ауд. 216.	30.05 (11:30) Ауд. 216	30.05 (13:00) Ауд. 216	29.05 (17:40) Ауд. 216.	30.05 (13:00) Ауд. 216.	За розкладом

№ п/п	Назва предмету	411	412	Викладачі
1	Криміналістика	31.05	31.05	За розкладом
2	Право соціального захисту	30.05 (11:30) Ауд. 7, К. 1	30.05 (11:30) Ауд. 7, К. 1	За розкладом
3	Фахова іноземна мова	31.05	31.05	За розкладом
4.	Практичне право (Юридична клініка)	29.05 (17:40)	29.05 (17:40)	За розкладом Ауд. 216

№ п/п	Назва предмету	414	Викладачі
1	Ділова іноземна мова	31.05	За розкладом
2	Практичне право (Юридична клініка)	30.05 (13:00) Ауд. 216	За розкладом

Фото з розкладів занять та заліків

Зараховано 1 бал

2.2. Залученість викладача курсу юридичної клінічної освіти

Курси "Street law (практичне право)" та "Практичне право (юридична клініка)" забезпечуються відповідно керівницею юридичної клініки спільно з викладачами-кураторами, що можна побачити на фото розкладу занять у попередньому питанні.

Зараховано 1 бал

2.3. Бонусний показник. Інтерактивні методики при викладанні курсу.

З наведених курсів було продемонстровано лише робочі програми, які не містять планів застосування методів навчання.

Проте безпосередні робочі матеріали та фото з навчальних занять клінічного курсу та згаданих вище дисциплін демонструють використання принаймні таких інтерактивних методів як робота в малих групах, кейс-метод, перегляд відео з обговоренням, а також дистанційного супроводження викладання курсу посередництвом технології гугл-клас.

Деякі навчальні заняття записуються на відео та завантажуються на сторінку юридичної клініки у мережі Фейсбук.

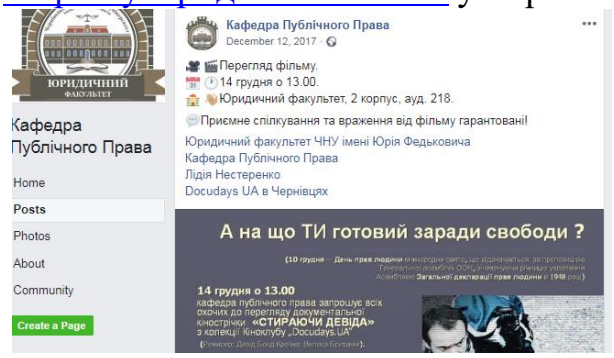

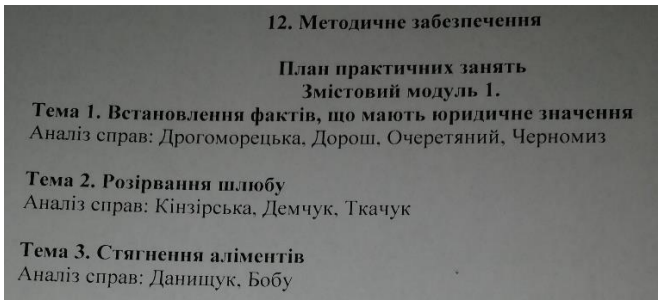

Використання методів демонстрації відео з обговоренням та кейс-методу

Рекомендуємо розробити детальні плани і сценарії занять з клінічних курсів, де детально описати зміст використовуваних методів. Приклади повністю інтерактивного викладання клінічного курсу можна знайти у відкритому доступі на сайті Асоціації у рубриці бібліотека вкладці "Юридична клінічна освіта".

Оригінальні розробки з технологій типу "гугл-клас" пропонуємо передбачити і для курсу юридичної клінічної освіти.

2.4. Бонусний показник. Додаткові заняття із студентами юридичної клініки.

Додаткові заняття в юридичній клініці відбуваються досить різноманітно:

- вступні орієнтаційні тренінги для студентів, які були зараховані до юридичної клініки;
- для тих студентів-консультантів та слухачів, які не вивчають курс (наприклад, з молодших курсів);
- досить часто студенти юридичної клініки беруть участь у навчальних заходах від партнерських інституцій.

В якості організаційних інструментів комунікації використовується група у мережі Viber.

Рекомендується організовувати такі заняття на дещо більш систематичному рівні: із складанням тематичного плану та графіку занять, ширшим залученням викладачів-кураторів.

3. Практика на базі юридичної клініки.

3.1. Академічна практика в юридичній клініці.

Юридична клініка є однією із офіційних баз практики студентів факультету. Щорічно різні види практики в юридичній клініці проходить близько 20 студентів, не рахуючи студентів юридичної клініки.

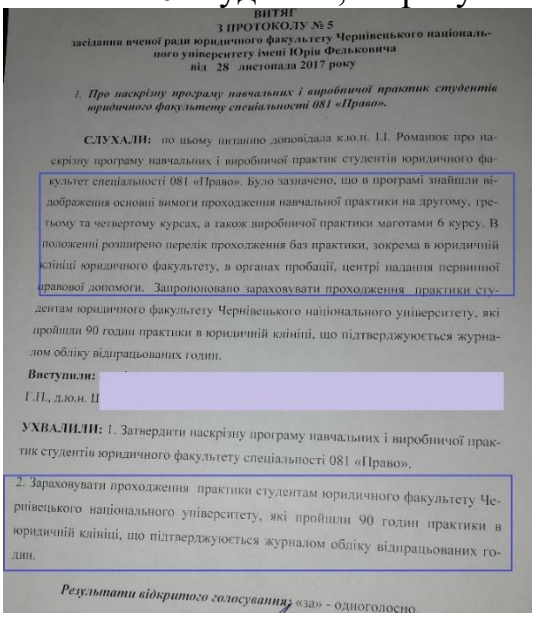

ВИТЯГ
З ПРОТОКОЛУ № 5
засідання вченої ради юридичного факультету Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича
від 28 листопада 2017 року

1. Про наскрізну програму навчальних і виробничої практик студентів юридичного факультету спеціальності 081 «Право».

СЛУХАЛИ: по цьому питанню доповідала к.ю.н. І.І. Романюк про наскрізну програму навчальних і виробничої практик студентів юридичного факультет спеціальності 081 «Право». Було зазначено, що в програмі знайшли відображення основні вимоги проходження навчальної практики на другому, третьому та четвертому курсах, а також виробничої практики маготами 6 курсу. В положенні розширено перелік проходження баз практики, зокрема в юридичній клініці юридичного факультету, в органах пробації, центрі надання первинної правової допомоги. Запропоновано зараховувати проходження практики студентам юридичного факультету Чернівецького національного університету, які пройшли 90 годин практики в юридичній клініці, що підтверджуються журналом обліку відпрацьованих годин.

Виступили:
І.П., д.ю.н. І

УХВАЛИЛИ: 1. Затвердити наскрізну програму навчальних і виробничої практик студентів юридичного факультету спеціальності 081 «Право».

2. Зарахонувати проходження практики студентам юридичного факультету Чернівецького національного університету, які пройшли 90 годин практики в юридичній клініці, що підтверджуються журналом обліку відпрацьованих годин.

Результати відкритого голосування: «за» - одноголосно.

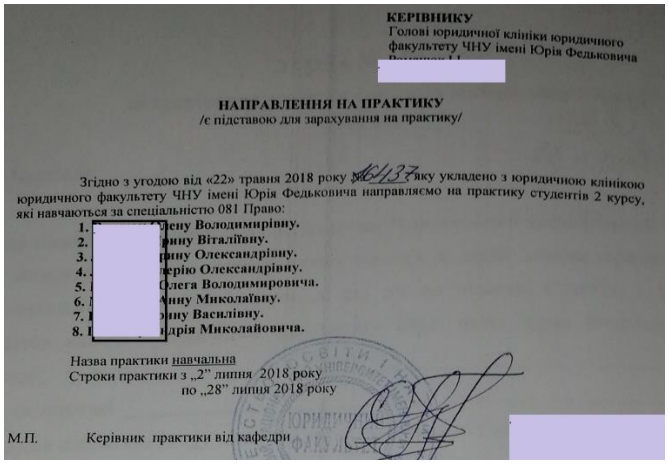

КЕРІВНИКУ
Голові юридичної клініки юридичного факультету ЧНУ імені Юрія Федьковича

НАПРАВЛЕННЯ НА ПРАКТИКУ
/є підставою для зарахування на практику/

Згідно з угодою від «22» травня 2018 року № 1437, яку укладено з юридичною клінікою юридичного факультету ЧНУ імені Юрія Федьковича направляємо на практику студентів 2 курсу, які навчаються за спеціальністю 081 Право:

1. [redacted] Олену Володимирівну.
2. [redacted] Вітальївну.
3. [redacted] Олександрівну.
4. [redacted] Олександрівну.
5. [redacted] Олега Володимировича.
6. [redacted] Миколаївну.
7. [redacted] Василівну.
8. [redacted] Миколайовича.

Назва практики навчальна
Строки практики з „2" липня 2018 року
по „28" липня 2018 року

М.П. Керівник практики від кафедри

Доказ розгляду юридичної клініки як бази практики

Зараховано 1 бал

3.2. Бонусний показник. Юридична клінічна практика.

У 2017 році рішенням Вченої Ради факультету вперше було ухвалено механізм зарахування клінічної практики студентам в разі зарахування 90 годин роботи в юридичній клініці, для чого юридична клініка розробила окремий журнал обліку (фактично самозапису) годин роботи. Такий норматив виконало 7 студентів юридичної клініки.

Механізм зарахування клінічної практики студентам юридичної клініки (див також витяг з рішення Вченої ради у попередньому пункті).

Рекомендовано розглянути можливість зарахування юридичної клінічної практики не за певну кількість годин, а за кількість завершених студентом показників роботи: підготовлених консультацій, представництв інтересів, розроблених і проведених заходів правової просвіти тощо. Така форма більш персоналізовано оцінює саме роботу студента та простіша для обліку.

4. Зарахування навчального навантаження за роботу в юридичній клініці та його облік

В юридичній клініці Чернівецького університету практикується оригінальна форма зарахування роботи в юридичній клініці, частина річного навчального навантаження керівниці юридичної клініки (близько 200 годин) визначається як неформалізована робота в ній. Проте чіткого визначення, за які саме види діяльності юридичної клініки керівниця отримує ці години не визначається (якість роботи в юридичній клініці оцінена у інших розділах).

Щодо викладачів-кураторів, то встановлено, що викладач-куратор юридичної клініки в межах дисципліни "Право на мирні зібрання" передбачила як групове завдання підготувати та провести правопросвітнє заняття, що і було зроблено студентами, які вивчають курс (більш детально див. у оцінці напряму "правопросвітня робота"). За результатами цього досвіду на засіданні кафедри публічного права запропоновано розширити цю практику і це буде зроблено наступного року.

Інших форм зарахування навчального навантаження викладачам-кураторам юридичної клініки продемонстровано не було.

У зв‘язку з цим, розуміючи, що формально оцінити за чотирма окремими компонентами зарахування навчального навантаження не складається можливим, при цьому юридична клініка має певні нетрадиційні підходи до включення до навчального навантаження викладачів роботи в юридичній клініці, монітори оцінили це не за видами навантаження, а за умовним обсягом зарахованого навантаження, що складає дещо більше одного з чотирьох рекомендованих форм.

Зараховано 1 бал з 4 можливих

Юридична клініка продемонструвала використання кафедрального та факультетського самоврядування для зарахування викладачам-кураторам певної частини навчального навантаження. Не бажаючи оцінювати вірність чи невірність цієї практики та цінуючи право на самоуправління монітори вважають, що запропоновані на юридичному факультеті Чернівецького університету форми обліку навчального навантаження юридичної клініки можуть бути поширені на інших викладачів-кураторів при умові деталізації та обліку інструментами юридичної клініки та кафедр.

Після завершення частин навчального року варто передбачати персоналізований звіт, щоб зарахування годин було справедлмивим.

Окремо відмітимо, що навантаження за керування практикою в юридичній клініці зараховується не працівникам юридичної клініки, а іншим

викладачам факультету. Рекомендуємо при плануванні та обліку навчального навантаження за керування практикою в юридичній клініці розглядати представників юридичної клініки як одночасно представників навчального закладу та бази практики. Адже більшість завдань із організації практики студентів у юридичній клініці та її контролю виконує саме працівник юридичної клініки, а не залучений викладач з кафедри, що ніякого відношення до роботи юридичної клініки не має.

ІІІ. ЮРИДИЧНЕ КОНСУЛЬТУВАННЯ В ЮРИДИЧНІЙ КЛІНІЦІ

1. Систематичність юридичного консультування в юридичній клініці

Юридична клініка ЧНУ ім.Ю.Федьковича практикує регулярне консультування, проміжки у консультуванні допускаються на час канікул. За 2017 рік клінікою згідно журналу обліку звернень громадян здійснено 86 консультацій вперше та 46 повторно тим самим клієнтам з іншою темою звернення.

Зараховано 3 бали з 3 можливих

Рекомендуємо суттєво переглянути механізм надання консультацій, їх підготовки під керівництвом викладача-куратора юридичної клініки та уніфікації ведення архіву справ в електронному або паперовому вигляді, з метою належного обліку кількості наданих консультацій.

2. Документальне забезпечення діяльності юридичної клініки з юридичного консультування

2.1. Журнал обліку звернень клієнтів

З аналізу Журналу обліку надання правової допомоги можемо зробити висновок, що інформація щодо організації консультування подається коректно, дописки зробити складно за наявності наскрізної нумерації наданих консультацій. Однак справи, по яких звернення є повторним, окремо не нумеруються в межах наскрізної нумерації, а йдуть під записом «повторно», що ускладнює загальний облік та не є ефективним на погляд моніторів.

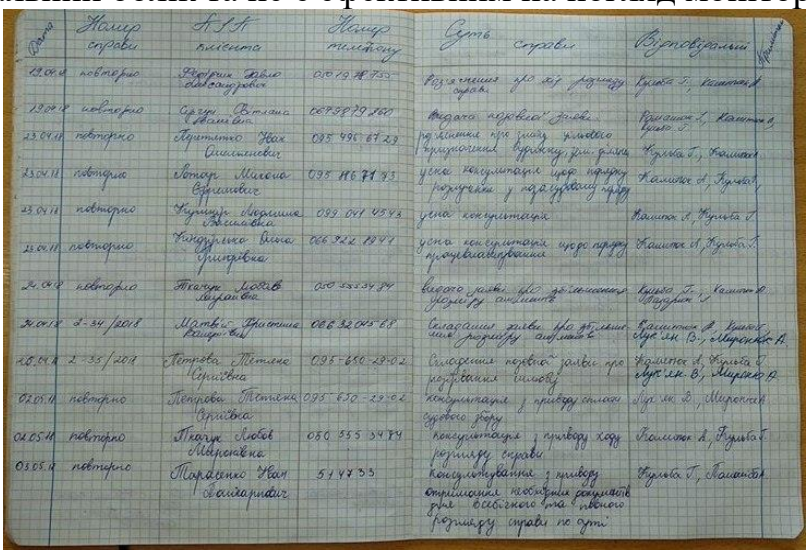

Фото сторінки з журналу звернень

Зараховано 1 бал

2.2. Архів завершених справ.

Архів завершених справ ведеться у формі папки-реєстратора, що сформована в алфавітному порядку щодо завершених справ та окремої папки не завершених справ. Також юридична клініка має електронний архів по прізвищах клієнтів. Вибіркова перевірка вирішених справ у журналі показує їх відповідність у архіві до нумерації у журналі звернень.

Зараховано 1 бал

2.3. Друковані консультації.

Юридична клініка ЧНУ ім.Ю.Федьковича в більшості випадків не практикує надання друкованих юридичних консультацій. Вибіркова перевірка трьох справ за журналом обліку консультацій та аналіз архіву справ за період останніх трьох місяців, не дозволила знайти справи, в яких юридична клініка готувала письмові консультації. Такі вдалося виявити виключно на основі аналізу електронного архіву, лише в окремих справах. Водночас, навіть вони не зовсім відповідають загальноприйнятим підходам до оформлення письмових консультацій, скоріше схожі на зведену інформацію та підготовлені документи у справі.

Бал не зараховано

Оскільки моніторинговою групою встановлено, що на основі перевірки трьох справ з журналу письмових консультацій не було, рекомендується по кожній справі долучати та надавати клієнту письмову консультацію, а складені документи розглядати як додатки до неї.

Незважаючи на свободу визначення форм надання юридичних консультацій самою юридичною клінікою, моніторингова група рекомендує принципово переглянути форми консультування, які практикуються юридичною клінікою юридичного факультету ЧНУ ім. Юрія Федьковича.

Підхід, який рекомендується Асоціацією щодо форм консультування:

1) правова інформація або правова консультація (перший тип передбачає лише коротку відповідь типу витягу із законодавства, зазначення якого органу повноваження зачіпає питання клієнта, надання шаблонного (типового) договору тощо; другий вже має елемент правового аналізу, висновку щодо групи норм аналізу практики тощо). Обидва типи консультування надаються друковано;

2) залежно від потреби до правової консультації може додаватись правовий або процесуальний документ, складений до конкретної справи (не шаблонний). Процесуальний документ – документ щодо звернення до суду. Правовий документ – будь-яке інше звернення, акт, протокол, договір у справі. Такий документ не складає окремого типу консультації і готується як додаток до архіву.

3) у випадку представництва інтересів клієнтів процесуальних документів може бути декілька. Усі вони додаються до архіву справ. Юридична клініка самостійно визначає форму обліку таких типів правової допомоги.

Приклад такої форми можна побачити у відкритому доступі на сторінці однієї з юридичних клінік України.

В будь-якому разі варто у журналі та/або у архіві справ мати зрозуміле зазначення типу юридичного консультування.

2.4. Погодження консультацій з викладачем-куратором

Документація юридичної клініки ЧНУ ім.Ю.Федьковича дозволяє побачити факт погодження консультацій з викладачем-куратором у більшості перевірених консультацій.

Водночас, це фіксується лише шляхом підпису викладача-куратора на анкеті клієнта, яка долучається до справи. В журналі обліку звернень громадян такі підписи викладачів-кураторів, як і керівника клініки, відсутні. Продемонстровані приклади електронних погоджень в листуванні адекватною практикою моніторами не визнано.

Зараховано 1 бал

Юридичній клініці рекомендується посилити контроль за роботою студентів, в частині погодження кураторами процесуальних документів (позовні заяви, скарги), які розроблено студентами та надаються клієнтам.

2.5. Відповідність кількості консультацій у анкеті юридичної клініки

За 2017 рік клінікою згідно журналу обліку звернень громадян здійснено 86 консультацій вперше та 46 повторно. За 2016 рік журнал обліку звернень не вівся, оскільки фактично клініка почала працювати із 2017 року.

Кількість консультацій у анкеті юридичної клініки відповідає кількості у журналі обліку звернень клієнтів.

Зараховано 1 бал

2.6. БОНУСНИЙ ПОКАЗНИК. Розрізнення у облікових документах різних форм правової допомоги.

Журнал обліку звернень містить інформацію про підготовку правових несудових документів, процесуально-правових документів. Відмови у наданні правової допомоги не фіксуються. Як з'ясовано моніторинговою групою, відмови доводяться клієнту в усній формі, без обліку в журналі.

У документах обліку консультацій юридичної клініки ЧНУ ім.Ю,Федьковича не простежується розрізнення у облікових документах форм надання правової допомоги: правової інформації та консультації.

Рекомендуємо у Журналі обліку звернень передбачити розрізнення правової інформації та консультації, відмічати наявність правових або процесуальних документів, представництва, а також більш конкретного зазначення відповідального за перевірку справи викладача-куратора.

2.7. БОНУСНИЙ ПОКАЗНИК. Безпосередній захист прав клієнтів.

Юридична клініка ЧНУ ім. Ю.Федьковича практикує форми безпосереднього захисту інтересів клієнтів. Це - і направлення процесуальних документів, і представництво традиційними і альтернативними методами способами захисту прав.

Студентом-консультантом юрклініки було здійснено одне представництво на основі довіреності (на разі справа знаходиться у Верховному Суді).

Моніторинговою групою встановлено, що у юридичній клініці здійснюється оригінальний фактичний юридичний супровід клієнтів поза традиційним безпосереднім представництвом. Принцип роботи з клієнтом юридичної клініки передбачає постійний супровід з моменту звернення до вирішення справи. Щоденний моніторинг справ, що перебувають у провадженні суду проводять лаборанти юридичної клініки (аналіз Реєстру судових рішень), повідомляючи додатково клієнта про судові засідання, стан розгляду справи і т.д.

Студенти-консультанти відвідують судові засідання (без довіреності, за згоди та бажанням клієнта). За рахунок цього клієнт може під час перерви чи перед судовим засіданням додатково проконсультуватися по справі. В окремих випадках студенти-консультанти допомагають клієнтам оплатити судовий збір, знайти потрібний суд, подати документи в канцелярію.

За результатами 2017 року, на "балансі" команди юридичної клініки є 21 позитивне рішення суду (підтвердження у матеріалах справ клієнтів ЮК та у реєстрі судових рішень).

Рекомендується розвивати цей напрям, широко висвітлюючи його результати в жанрі історій успіху. За результатами наявних досягнень пропонується узгодити з інформаційним менеджером АЮКУ формат та підготувати публікацію/ї у ЗМІ.

3. Якість юридичного консультування у юридичній клініці

3.1. БОНУСНИЙ ПОКАЗНИК. Перевірка наданих консультацій.

Юридична клініка не практикує надання друкованих консультацій клієнтам типу питання-відповідь. Консультації юридичної клініки ЧНУ ім.Ю.Федьковича є роз‘ясненнями або процесуальними документами без попередньо сформульованих питань. За такого підходу неможливо оцінити якість наданих консультацій.

Зазначимо, що за 2017 рік юридичною клінікою готувалися процесуальні документи у 21 справі, що завершилися позитивними судовими рішеннями.

Перевірка наданих консультацій дозволила надати наступні рекомендації стосовно оформлення відповідей для клієнтів. Вони мають бути принаймні письмовими, щоб студенти мали змогу навчитися правильно формулювати питання та давати відповіді на них, по-друге, письмові відповіді дозволять мати реальне уявлення про проведену роботу юридичній клініці.

3.2. БОНУСНИЙ ПОКАЗНИК. Дотримання рекомендованих процедур інтерв'ювання та консультування.

Члени моніторингової групи мали можливість спостерігати за процесом інтерв’ювання та консультування студентами юридичної клініки під наглядом лаборанта клініки. У моніторів була можливість спостерігати лише за повторним прийомом клієнта, тому не вдалося спостерігати весь процес інтерв'ювання клієнта та встановлення ефективної комунікації. Водночас, простежено навички налагодження контакту з клієнтом, що дозволяє припустити про розуміння студентами-консультантами форм і етапів інтерв'ювання клієнтів, які практикуються Асоціацією.

З наведених позицій вважаємо, що консультативна робота юридичної клініки відбувається дуже активно і на достатньому рівні, проте потребує деякого оновлення організаційних підходів.

Підсумок за напрямом
"Юридичне консультування в юридичній клініці"
Не набрані бали
12,5%
Набрані бали
87,5%

IV. ПРАВОПРОСВІТНЯ ДІЯЛЬНІСТЬ В ЮРИДИЧНІЙ КЛІНІЦІ

1. Систематичність та різноманітність правопросвітньої роботи юридичної клініки

Правопросвітня діяльність юридичною клінікою Чернівецького університету здійснюється несистематично, близько одного разу на три місяці. Проведення занять із практичного права (Street Law) у класичному розумінні не здійснюється.

Щодо різноманітності правопросвітньої роботи, слід відзначити, що юридична клініка використовує досить різнопланові види безпосередньої правопросвітньої діяльності, такі як: відкриті правопросвітні заняття, кінодискусії, написання статей у ЗМІ та соціальних мережах, проведення зустрічей з громадськістю з метою підвищення обізнаності на певну тематику, участь у заходах в рамках проекту "Я маю право".

Зараховано 1 бал з 3 можливих

Рекомендується посилити різноманітність форм цього напряму роботи (зокрема виступи перед різними аудиторіями, заняття практичного права у школах, тощо) та їх безпосередній облік. Рекомендуємо приділяти більшої уваги новаційним формам типу street law (див. детальні розробки Асоціації з цього питання: https://legalclinics.in.ua/biblioteka/pravova-prosvita/).

2. Документальне забезпечення правопросвітньої роботи юридичної клініки.

2.1. Документація юридичної клініки про заходи безпосередньої роботи з аудиторією.

За підсумками 2017 року юридична клініка відзвітувала про проведення 3 заходів безпосередньої правової просвіти (лекції, презентації, зустрічі, занять із практичного права).

Така діяльність у клініці облікується у сторінці Фейсбук, немає інших форм обліку типу графіків, журналів, звітів про проведення правопросвітніх заходів.

Серед підтверджених проведених заходів:

1. До дня захисту прав людини, було проведено перегляд документальної кінострічки "Стираючи Девіда" з колекції Кіноклубу „DocudaysUA“ (Режисер: Девід Бонд Країна: Велика Британія), в якій взяли участь студенти юридичного факультету, студенти інших факультетів ЧНУ та усі бажаючі представники громадськості. Після перегляду стрічки студенти-консультанти провели обговорення актуальних правових питань щодо порушення державою основоположних прав і свобод людини, прагнучи досягнути максимальної безпеки та контролю, шляхом систематизації максимального обсягу інформацію про людину. Студенти-консультанти роз’яснювали усі питання, які виникали в учасників та надавали поради щодо існуючих правових механізмів їх захисту. Хоча відсутні навчальні та методичні матеріали цього заходу, проте клініка надала публікації з фейсбук-сторінки та офіційного сайту юридичного факультету (http://lawfaculty.chnu.edu.ua/do-vseukrainskoho-tyzhnia-prava-kinod/)

(https://www.facebook.com/permalink.php?story_fbid=2131623866855212&id=1200317439985864)

2. Відкрите заняття для студентів другого коледжу Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича. Під час заняття, студенти-консультанти розповіли студентам коледжу про особливість функціонування юридичної клініки та розповіли про проблемні питання щодо встановлення родинних зав'язків, які виникають на практиці. Студенти-консультанти презентували реальну справу та матеріали справи (клієнт надав письмову згоду на використання її персональних даних у навчальних цілях) та фасилітували подальше обговорення проблемних питань та роз'яснили подальші кроки щодо її вирішення.

Хоча, відсутній план відкритого заняття та матеріали заняття, успішне проведення цього заходу підтверджується інформацією зі сторінки у фейсбук клініки. (https://www.facebook.com/legalclinic.che/videos/170622590270545/)

Зараховано 1 бал

З метою підвищення якості заходів правової просвіти рекомендується посилити підготовку до подібних заходів шляхом розробки типових планів занять, з визначенням навчальних цілей заняття, форми інтерактивної роботи, можливі роздаткові матеріали та форму оцінки якості проведеного заняття.

2.2. Документація юридичної клініки про заходи дистанційної роботи з аудиторією.

Заходів дистанційної правової просвіти юридична клініка не здійснювала. Частина публікацій юридичної клініки Чернівецького університету на власних сторінках у соцмережах при більшій увазі до авторського стилю та змісту могла б бути оцінена як заходи дистанційної правопросвіти.

Бал не зараховано

Дистанційними заходами правопросвіти є публіцистичні статті, колонки, блоги у ЗМІ, презентації та інфографіки, відеоролики та багато іншого. Дистанційні форми правопросвітніх заходів на відміну від безпосередніх занять не підтверджуються графіками. Їх найефективніша форма – копії матеріалів (наприклад, публіцистичних статей у ЗМІ) та повідомлення про їх проведення на інтернет-ресурсах.

3. Якість організації заходів правової просвіти юридичної клініки

3.1. Перевірка і допомога викладача-куратора у підготовці правопросвітнього заняття.

Клініка не має плановозвітних та методичних матеріалів, які підтверджують здійснення контролю та надання допомоги викладачем студентам у підготовці методичних матеріалів та проведенні занять. Проте, під час розмови зі студенткою третього курсу юридичного факультету, вона розповіла, що в рамках вивчення навчальної дисципліни вільного вибору студента "Право на мирні зібрання", викладач-куратором юридичної клініки провела семінарське заняття з підготовки студентів до проведення правопросвітньої діяльності в рамках святкування Дня Європи у Чернівцях.

Зокрема, викладач-куратор юридичної клініки ознайомила студентів-консультантів юридичної клініки з методикою правопросвітньої діяльності, допомогла опанувати навики з аналізу найбільш підходящих каналів комунікації з різними аудиторіями з урахуванням їхніх вікових та психологічних особливостей. В рамках цієї підготовки, студенти розробили плакати з базовою інформацією про право на мирні зібрання та тренували навики публічних виступів. (https://www.facebook.com/l.w.nesterenko/posts/986364708186431)

Також, викладачі-куратори надають підтримку не лише підготовці студентів-консультантів до безпосередніх заходів правової просвіти, а й – дистанційних заходів. Прикладом такої є публікація, виконана під керівництвом голови юридичної клініки: див. гіперпосилання.

Рекомендується розробляти методичні матеріали у письмовій формі з обов'язковим зазначенням факту допомоги та погодження викладачем-куратором.

3.2. Механізм формування достатньої компетентності студентів юридичної клініки до проведення правопросвітніх занять.

3.2.1. Щорічне системне навчання для студентів підготовці та проведенню правопросвітніх занять.

Клініка не має плановозвітних та методичних матеріалів, які підтверджують щорічне системне навчання для студентів підготовці та проведенню правопросвітніх занять. В рамках юридичної клініки, викладачі-куратор проводять навчання, спрямовані на підвищення навиків із проведення правопросвітніх заходів.

Також, юридична клініка надала підтвердження проведення підготовки студентів юридичного факультету, які обрали дисципліну вільного вибору студента "Право на мирні зібрання", серед яких є близько п'яти студентів-консультантів юридичної клініки. В рамках вивчення цієї навчальної дисципліни викладач, яка є викладачем-куратором юридичної клініки провела семінарське заняття з підготовки студентів до проведення правопросвітньої діяльності в рамках святкування Дня Європи у Чернівцях, як описано вище.

Виникає сумнів щодо системної якості аткої практики з позицій сталості такого навчання та періодичності його проведення. На підтвердження системності та сталості цієї ініціативи, викладач надала витяг з протоколу засідання кафедри публічного права, який містить опис включення елементу підготовки до здійснення правопросвітньої діяльності. Своїм рішенням кафедра ухвалила рекомендувати продовжувати використовувати такі методи викладання в наступному навчальному році та внести зміни до навчальної дисципліни і здійснити належне документальне оформлення у вигляді планів проведення практичних занять. На нашу думку, це є достатнім підтвердженням того, що навчання для студентів підготовці та проведенню правопросвітніх занять буде і надалі здійснюватися щорічно.

Проте, враховуючи що описане вище навчання забезпечується для обмеженого кола студентів-консультантів, зокрема, тих, хто обрали навчальну дисципліну "Право на мирні зібрання", рекомендується запровадити щорічне навчання для студентів-консультантів юридичної

клініки, під час яких допомагати студентам в опануванні навиків здійснення різноманітних видів правопросвітньої діяльності. Важливим елементом навчання студентів-консультантів є навчання оцінюванню якості занять з практичного права. Юридична клініка може обирати на власний розсуд методику такого оцінювання (опитування учасників, спілкування з учасниками і тд.).

3.2.2. Механізм апробації правопросвітніх занять перед їх проведенням.

Такого механізму юридична клініка Чернівецького університету не практикує.

Зараховано 2 бали з 3 можливих

Правопросвітні заняття не менш складні за організацією і проведенням, ніж надання юридичної допомоги. Тому доцільно впровадити рекомендовані форми забезпечення якості їх проведення студентами: перевірка і затвердження матеріалів викладачем або працівником юридичної клініки, навчання основам правової просвіти (у клінічному навчальному курсі та на додаткових заняттях), апробація навчальних занять перед їх проведенням.

4. БОНУСНИЙ ПОКАЗНИК. Якість занять правової просвіти юридичної клініки.

В рамках дослідження цього компоненту було проаналізовано матеріали занять правопросвітнього заняття, яке буде проведене у майбутньому. Матеріали заняття включають:

- план правопросвітнього заняття,
- Powerpoint презентація,
- список нормативно-правових актів на тему,
- використані зразки проведених занять на цю тему.

План правопросвітнього заняття містить навчальні цілі, навики, які опанують учасники за результатами заняття, план уроку, детальний хід заняття. Хід заняття передбачає достатньо інтерактивних методів, в тому числі: та мозковий штурм, "відкрите кафе", "дерево рішень", робота у групах з подальшою презентацією, гра "крокодил".

Рекомендується розширювати власний арсенал інтерактивних методів. Перелік і опис інтерактивних методів та готові до застосування сценарії занять можливо завантажити у рубриці "Правова просвіта" у бібліотеці на сайті Асоціації юридичних клінік України.

ЗАГАЛЬНИЙ РЕЗУЛЬТАТ

моніторингу якості діяльності юридичної клініки Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича

Рік моніторингу: 2018

Юридична клініка, що досить давно діє на юридичному факультеті Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича відновила активну роботу лише у 2016 році.

При цьому, незважаючи на відновлення організаційних підходів та команди лише півтори роки тому та незначної залученості раніше до навчальних заходів Асоціації юридичних клінік України, спромоглась самостійно досягти досить ефективної роботи та побудувати її на переважно вірних організаційних засадах.

Під час моніторингу виявлені ряд інноваційних практики, що варті додаткового дослідження та впровадження у діяльності інших подібних утворень:

- використання можливостей факультетського самоврядування для включення до навантаження однієї з кафедр навчального навантаження за роботу в юридичній клініці (докладніше див. 1 напрям);
- впровадження групи курсів юридичної клінічної освіти, що поєднує курс із рекомендованими темами згідно до Стандартів та дисципліни з поглибленим опрацюванням справ за зверненнями до юридичної клініки, підготовки до правопросвітніх занять (докладніше див. 2 напрям);
- визначення факультетом механізму зарахування клінічної практики студентам на основі залученості до роботи юридичної клініки (докладніше див. 2 напрям);
- використання соцмережі Інстаграм для залучити нового кола молодіжної аудиторії до числа потенційних клієнтів (докладніше див. 1 напрям);
- дистанційний моніторинг прогресу справи та супроводження правозахисту клієнта без участі у формальному представництві (докладніше див. 3 напрям).